

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 14 grudnia 2023 r.

ZP-NKWR.431.5.2.2023.HB

Pan
Maciej Awizeń
Starosta Powiatu Kłodzkiego

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 29 – 30 czerwca 2023 r. na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) zwanej dalej „ustawą”, zespół kontrolerów z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu w składzie: Honorata Borowiec – starszy inspektor wojewódzki oraz Edyta Kubicka – starszy inspektor wojewódzki – przeprowadził kontrolę kompleksową Starostwa Powiatowego w Kłodzku w zakresie realizacji zadań powiatu wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z Planem Kontroli na I półrocze 2023 r. zatwierdzonym przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 22 grudnia 2022 r.

Zakres tematyczny kontroli obejmował realizację zadań zawartych w art. 6 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r., osobą odpowiedzialną za wykonywanie kontrolowanych zadań był Starosta Powiatu Kłodzkiego.

W zakresie realizacji zadań powiatu wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowością. Uzasadnieniem powyższej oceny jest ustalony w czasie kontroli stan faktyczny i prawny zawarty w protokole kontroli podpisanym przez osobę uprawnioną w dniu 16 października 2023 r. (data wpływu do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego 18 października 2023 r.). Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, do zadań powiatu należało opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Uchwałą nr III/14/2021 Rady Powiatu Kłodzkiego z dnia 24 lutego 2021 r. przyjęto „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Kłodzkiego na lata 2021 – 2025”, którego głównym celem było

zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie powiatu kłodzkiego. W okresie objętym kontrolą w powiecie kłodzkim większość zadań określonych w ww. Programie była realizowana, nie wykazano aktywności w zakresie inicjowania współpracy z kościołami lub związkami wyznaniowymi z terenu powiatu kłodzkiego w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy do zadań powiatu należało opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową. Stwierdzono, że w okresie poddanym kontroli Powiat Kłodzki nie posiadał opracowanego w formie dokumentu i przyjętego do realizacji przedmiotowego programu. Z przyjętych pisemnych oświadczeń wynikało natomiast, że działania profilaktyczne podejmowane były przez Powiatowe Centrum Psychologiczno – Pedagogiczne w Kłodzku oraz szkoły powiatowe, które realizowały programy profilaktyczne, dotyczące poczucia bezpieczeństwa, prawidłowych relacji międzyludzkich oraz przeciwdziałania agresji i przemocy, skierowane do uczniów, nauczycieli oraz rodziców. Jako działanie w ramach realizacji kontrolowanego zadania można także uznać aktywność Powiatowego Centrum Psychologiczno – Pedagogicznego w Kłodzku w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w sytuacjach występowania u dzieci zachowań trudnych wychowawczo, których podłożem mogą być niewłaściwe postawy rodzicielskie i stosowane metody wychowawcze. Jednostka oferowała również wsparcie psychoedukacyjne dla rodziców, obejmujące tematykę rozpoznawania zagrożeń i wzmacniania zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, zachowań ryzykownych i czynników chroniących dziecko w okresie adolescencji, a także bezpiecznego korzystania z internetu. Rodzicom umożliwiano podnoszenie kompetencji wychowawczych, uczono strategii rozwiązywania trudności i właściwego reagowania w sytuacjach przemocowych.

Rekomenduje się jednak opracowanie i przyjęcie uchwałą Rady Powiatu programu, o którym mowa w art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy, co w ocenie organu nadzoru pozwoli na uporządkowanie oferowanego przez ww. jednostki powiatowe wsparcia w kontrolowanym zakresie i przyczyni się do realizacji zadań powiatu w sposób planowy i weryfikowalny.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 3 ustawy do zadań powiatu należało zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, a zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 4 ustawy - zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej. W okresie poddanym kontroli w powiecie kłodzkim nie funkcjonował ośrodek wsparcia, Powiat nie zlecił realizacji zadania (art. 6 ust. 3 pkt 3 ustawy) organizacji pozarządowej, jak również nie podpisał w tym zakresie umowy z innym powiatem.

Zapewnienie miejsc dla osób doświadczających przemocy domowej w ośrodku wsparcia, zgodnie z obowiązującymi przepisami, jest zadaniem własnym powiatu. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej są realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej, która w art. 19 pkt 11 obliguje powiat do prowadzenia m.in. powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży. Ponadto w art. 47 ust 4 ustawy o pomocy społecznej wskazano: *„matki z małoletnimi dziećmi oraz kobiety w ciąży dotknięte przemocą (...) mogą w ramach interwencji kryzysowej znaleźć schronienie i wsparcie w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Do tych domów mogą być również przyjmowani ojcowie z małoletnimi dziećmi albo inne osoby sprawujące opiekę prawną nad dziećmi”*. Szczegółowe zasady funkcjonowania omawianych placówek reguluje rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 17 stycznia 2022 r. w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży (Dz. U. z 2022 r. poz. 150), zgodnie z którym decyzję o skierowaniu do ww. placówki wydaje starosta powiatu prowadzącego jednostkę.

W powiecie kłodzkim w okresie objętym kontrolą Ośrodek Interwencji Kryzysowej funkcjonował w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku. Dodatkowo na terenie powiatu prowadzono dwa Punkty Interwencji Kryzysowej w Nowej Rudzie i w Bystrzycy Kłodzkiej, a ze środków pozyskanych w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” oraz przy współpracy Burmistrza Kłodzka, Powiat Kłodzki uruchomił również Punkt Interwencji Kryzysowej w Kudowie Zdroju. W okresie objętym kontrolą działania Ośrodka Interwencji Kryzysowej polegały na zapewnieniu natychmiastowej, bezpłatnej pomocy psychologicznej, terapeutycznej oraz prawnej osobom, które znalazły się w sytuacji kryzysowej, w tym osobom doświadczającym przemocy. W przedmiocie zapewnienia osobom dotkniętym przemocą domową całodobowego schronienia do 3 miesięcy, Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku zawarł porozumienie o współpracy ze Stowarzyszeniem Pomocy Kobietom w Kryzysie „Związek Maryjny” prowadzącym Ośrodek Interwencji Kryzysowej „Nadzieja” w Bardzie.

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy, do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat, należało opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Środki na wykonanie powyższego zadania zapewniał budżet państwa. W okresie objętym kontrolą w powiecie kłodzkim ww. program został prawidłowo opracowany i przyjęty uchwałą Rady Powiatu. Prowadzący program spełnili wymóg kwalifikacyjny dotyczący wykształcenia oraz stażu pracy określony w § 9 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki

wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno – edukacyjne (Dz.U. z 2011 r. Nr 50 poz. 259). Do programu korekcyjno – edukacyjnego w 2022 r. przystąpiło 13 osób, ukończyło program 8 osób, które spełniły kryteria oceny kwalifikacyjnej i otrzymały pisemną informację o ukończeniu programu. Analiza dokumentacji wytworzonej w trakcie realizacji programu nie wykazała nieprawidłowości. Monitorowanie sytuacji osób, które ukończyły program korekcyjno – edukacyjny w okresie objętym kontrolą realizowano w odniesieniu do 7 osób, które ukończyły program w okresie poprzedzającym okres objęty kontrolą.

Na realizację zadania w 2022 r. Powiat Kłodzki otrzymał dotację z budżetu państwa w wysokości 9900 zł i środki na ten cel wydatkowano w całości, zachowując limit określony w załączniku do Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej Starostwa Powiatowego w Kłodzku w zakresie realizacji zadań powiatu wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, stwierdzono następującą nieprawidłowość:

- 1) Brak realizacji zadania polegającego na zapewnieniu osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia.

Wobec stwierdzonej nieprawidłowości, wydaje się następujące zalecenie pokontrolne:

1. Zapewnić osobom doznającym przemocy domowej miejsca w ośrodkach wsparcia.

Podstawa prawna: art. 6 ust 3 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.).

Termin realizacji: niezwłocznie.

POUCZENIE

Zgodnie z § 19 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej (Dz.U. poz. 1165) jednostka podlegająca kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych, uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, **w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma**, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń, uwag i wniosków lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Daniła Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej
(kierownik jednostki kontrolującej)